

ARIKETAK

Aurreko zenbakian bezala, Euskaltzaindiaren Hiztegi Batuan oinarritu gara ariketak egitean, hiztegian dagoeneko agertzen diren hitzen idazkera zabaltzeko eta hainbat zalantza argitzeko. Baina, adi ibili: batzuetan, erantzun bat baino gehiago dira zuzenak.

1. a) Utzi eskuarteak daukazuna, eta **lehen bait lehen** etorri.
b) Utzi eskuarteak daukazuna, eta **lehen-bait-lehen** etorri.
c) Utzi eskuarteak daukazuna, eta **lehenbaitlehen** etorri.
d) Utzi eskuarteak daukazuna, eta **lehenbaitlehen** etorri.
2. a) Hori ez da nire **erantzunbarra**.
b) Hori ez da nire **erantzukizuna**.
c) Hori ez da nire **erantzukizuna**.
3. a) Lapur batzuek etxe batera sartu eta bertakoak **erail** dituzte.
b) Lapur batzuek etxe batera sartu eta bertakoak **erail** dituzte.
c) Lapur batzuek etxe batera sartu eta bertakoak **hil** dituzte.
4. a) Itxaropenaren eramaile gisan azaldu zen, baina, azkenean, usteak ustel utzi zituen.
b) Itxaropenaren eramaile gisan azaldu zen, baina, azkenean, usteak ustel utzi zituen.
5. a) Deialdiari buruzko xehetasunak **eranskinean** dituzu.
b) Deialdiari buruzko xehetasunak **eranskinean** dituzu.
6. a) Elkarte honetako **partaidea** izateko eskabidea nahi dut.
b) Elkarte honetako **bazkidea** izateko eskabidea nahi dut.
c) Elkarte honetako **erkidea** izateko eskabidea nahi dut.
d) Elkarte honetako **herkidea** izateko eskabidea nahi dut.
7. a) Herri berekoak garenez, **erkideak** gara.
b) Herri berekoak garenez, **herrikideak** gara.
c) Herri berekoak garenez, **herkideak** gara.
8. a) Euskal Herriko Komunitate Autonomoa
b) Euskal Autonomia **Erkidegoa**
c) Euskal Autonomia **Herkidegoa**
d) Euskal Autonomi **Elkartea**
9. a) Zangoan min hartu eta **errenka** nabil.
b) Zangoan min hartu eta **herrenka** nabil.
10. a) Tauletan zutabeak eta **herrenkadak** daude.
b) Tauletan zutabeak eta **errenkadak** daude.
11. a) Unibertsitateko **erretoreak** ireki zuen ikasturtea.
b) Unibertsitateko **erretoreak** ireki zuen ikasturtea.
12. a) Kontzertua parrokian egin nahi badugu, bertako **erretorearekin** hitz egin behar-ko.
b) Kontzertua parrokian egin nahi badugu, bertako **erretorearekin** hitz egin behar-ko.
13. a) Lanpostu bat **eskeini** didate Donostian.
b) Lanpostu bat **eskaini** didate Donostian.
14. a) Oso bilera-gela txikia dugu, eskerrak ez **garela** guztiok etorri.
b) Oso bilera-gela txikia dugu, eskerrak guztiok etorri ez **garen**.

A R I K E T A K

15. a) Ni ezkerria nintzen, baina eskolan **eskuina** erabiltzen behartu ninduten.
b) Ni ezkerria nintzen, baina eskolan **eskubia** erabiltzen behartu ninduten.
c) Ni ezkerria nintzen, baina eskolan **eskuma** erabiltzen behartu ninduten.
16. a) Lodiaaa? Baina, ez al zara konturatu? **Aurdun** nago.
b) Lodiaaa? Baina, ez al zara konturatu? **Haurdun** nago.
c) Lodiaaa? Baina, ez al zara konturatu? **Esperantzan** nago.
d) Lodiaaa? Baina, ez al zara konturatu? **Esperantzetan** nago.
17. a) Eskaria onartuko duzulako **esperoan**, agur.
b) Eskaria onartuko duzulako **esperantzan**, agur.
c) Eskaria onartuko duzulako **esperantzetan**, agur.
18. a) Aitak askotan kontatu zidan 1941ean nolako **estuusunak** pasa zituzten.
b) Aitak askotan kontatu zidan 1941ean nolako **hestuusunak** pasa zituzten.
c) Aitak askotan kontatu zidan 1941ean nolako **estutasunak** pasa zituzten.
d) Aitak askotan kontatu zidan 1941ean nolako **hestutasunak** pasa zituzten.
19. a) Atarian **estropozo** egin eta erori egin naiz.
b) Atarian **estropezu** egin eta erori egin naiz.
c) Atarian **estropozu** egin eta erori egin naiz.
20. a) Astebete behar duzula? Bai zera! **Etziko** nahi dut hori.
b) Astebete behar duzula? Bai zera! **Etzirako** nahi dut hori.
21. a) **Europatarrak** bertaratu aurretik, bazeuden amerikarrak Amerikan.
b) **Europarrak** bertaratu aurretik, bazeuden amerikarrak Amerikan.
c) **Europearrak** bertaratu aurretik, bazeuden amerikarrak Amerikan.
22. a) Izena duenak izana du, hots: izena duen guztia **existitzen da**.
b) Izena duenak izana du, hots: izena duen guztiak **existitzen du**.
23. a) Goizez **ezezik**, arratsaldez ere lan egiten dugu guk.
b) Goizez **ez ezik**, arratsaldez ere lan egiten dugu guk.
c) Goizez **ez-ezik**, arratsaldez ere lan egiten dugu guk.
24. a) Informatikako **ezaupideak** eskatzen dituzte lanpostu horretarako.
b) Informatikako **ezagupideak** eskatzen dituzte lanpostu horretarako.
25. a) Hemen jo eta ke gabiltza, lagun! Toki **desegokia** da alferkerian bizitzeko.
b) Hemen jo eta ke gabiltza, lagun! Toki **ezegokia** da alferkerian bizitzeko.
26. a) Pentsakeran **desberdin** izan arren, eskuz esku ibiltzen gara beti.
b) Pentsakeran **ezberdin** izan arren, eskuz esku ibiltzen gara beti.
27. a) Aspaldiko! **tzkutututa** ibili zara ala?
b) Aspaldiko! **Ezkutatuta** ibili zara ala?
28. a) Besteren esana egin horrek? **Ezta** lepoa bihurtuta ere!
b) Besteren esana egin horrek? **Ez eta** lepoa bihurtuta ere!
29. a) Lan egiteko gogo ona, bai. Lana **falta** dugu.
b) Lan egiteko gogo ona, bai. Lana **falta zaigu**.
30. a) **Film** hori, ona? Aharrausi batean ikusi nuen nik.
b) **Filma** hori, ona? Aharrausi batean ikusi nuen nik.
c) **Filme** hori, ona? Aharrausi batean ikusi nuen nik.
31. a) **Alkandora** bat eraman zuen mendira.
b) **Alkondara** bat eraman zuen mendira.
32. a) Aldizkariaren **fotokonposizioa** beste toki batean egingo dugu.
b) Aldizkariaren **fotokonposaketa** beste toki batean egingo dugu.

A R I K E T A K

- 33.** a) Salaketa **funsgabea** egin zuen. Ganoragabe hutsa zen eta...
 b) Salaketa **funskabea** egin zuen. Ganoragabe hutsa zen eta...
 c) Salaketa **funtsgabea** egin zuen. Ganoragabe hutsa zen eta...
- 34.** a) Ez dizut ezer ulertu! Ea ondo **ahoskatzen** duzun.
 b) Ez dizut ezer ulertu! Ea ondo **ahozkatzen** duzun.
- 35.** a) Gaixotasun askoren zergatia **gaixoaren** buruan dago.
 b) Gaisotasun askoren zergatia **gaisoaren** buruan dago.
- 36.** a) **Bilera bukatu eta gero** esango dizut zertan gelditu garen.
 b) **Bileraren ondoren** esango dizut zertan gelditu garen.
 c) **Bilera eta gero** esango dizut zertan gelditu garen.
- 37.** a) Kitarra jotzen dut: trin, tran, tran...
 b) Gitarra jotzen dut: trin, tran, tran...
- 38.** a) 30 euro 5.000 pezeta dira, **gutxi gorabehera**.
 b) 30 euro 5.000 pezeta dira, **gutxi-gorabehera**.
 c) 30 euro 5.000 pezeta dira, **gutxi gora-behera**.
 d) 30 euro 5.000 pezeta dira, **gutxi-gora-behera**.
- 39.** a) 2 kg eta 560 gr izan zen gure umearen pisua, jaiotzean.
 b) 2 kg eta 560 g izan zen gure umearen pisua, jaiotzean.
 c) 2 k. eta 560 g. izan zen gure umearen pisua, jaiotzean.
 d) 2 kg. eta 560 gr. izan zen gure umearen pisua, jaiotzean.
- 40.** a) Gutxieneko baldintza batzuk eskatzen dituzte lanpostu horretarako.
 b) Gutxienezko baldintza batzuk eskatzen dituzte lanpostu horretarako.
- 41.** a) **Bataz beste**, herritar bakoitza 5,7 aldiz joan zen anbulatoriora 1995ean.
 b) **Batez beste**, herritar bakoitza 5,7 aldiz joan zen anbulatoriora 1995ean.
- 42.** a) Zuk haina kilometro egiten ditut korrika egunero.
 b) Zuk adina kilometro egiten ditut korrika egunero.
- 43.** a) Autoan nentorrela, harri batek apurtu zidan **haizetakoa**.
 b) Autoan nentorrela, harri batek apurtu zidan **parabrisa**.
- 44.** a) **Altzari** berriak erosi nahi ditugu etxerako.
 b) **Haltzari** berriak erosi nahi ditugu etxerako.
- 45.** a) **Ausnarketa** sakonak egin arren, ez dugu ondorio garbirik atera.
 b) **Hausnarketa** sakonak egin arren, ez dugu ondorio garbirik atera.
- 46.** a) Ez naiz txantxangorria, eta ez dut **hegal** egiten.
 b) Ez naiz txantxangorria, eta ez dut **hegan** egiten.
 c) Ez naiz txantxangorria, eta ez dut **hegaz** egiten.
- 47.** a) Zenaurin ez omen zen **heriotzarik** izaten.
 b) Zenaurin ez omen zen **heriotzik** izaten.
- 48.** a) Eskubideen **hierarkia** bat dago, denak maila berekoak ez dira eta.
 b) Eskubideen **jerarkia** bat dago, denak maila berekoak ez baitira.
- 49.** a) Administrazioiko idazki askok **jeroglifiko** itxura izaten dute.
 b) Administrazioiko idazki askok **hieroglifiko** itxura izaten dute.
- 50.** a) Interneteko faktura irakurri zuenean, zerraldo erori zen, **hilotzik**.
 b) Interneteko faktura irakurri zuenean, zerraldo erori zen, **hilotzik**.
 c) Interneteko faktura irakurri zuenean, zerraldo erori zen, **hil hotzik**.
 d) Interneteko faktura irakurri zuenean, zerraldo erori zen, **hil-hotzik**.
- 51.** a) Horrek ez du ezta begien aurrean duena ere **aurreikusten**.
 b) Horrek ez du ezta begien aurrean duena ere **aurrükusten**.

A R I K E T A K

- 52.** a) Lana oraindik amaitu gabe daukagu, edo, **hobeto esanda**, amaitzeko bidean.
b) Lana oraindik amaitu gabe daukagu, edo, **hobeki esanda**, amaitzeko bidean.
c) Lana oraindik amaitu gabe daukagu, edo, **hobe esanda**, amaitzeko bidean.
- 53.** a) Aurpegi horrekin, ez duzu **inauterietarako** mozorrorik beharko.
b) Aurpegi horrekin, ez duzu **ihauterietarako** mozorrorik beharko.
- 54.** a) Ez dut horrekin bilerarik nahi, beti **ika-mika** amaitzen da kontua.
b) Ez dut horrekin bilerarik nahi, beti **hika-mika** amaitzen da kontua.
- 55.** a) Ganbaratik **ikuilura** jaitsi gaituzte, tokirik ez zegoen eta.
b) Ganbaratik **ukuilura** jaitsi gaituzte, tokirik ez zegoen eta.
- 56.** a) Ai, Felipe! Ez ni **ukitu**; bestela sexu-erasoogatik salatuko zaitut.
b) Ai, Felipe, Ez ni **ikutu**; bestela sexu-erasoogatik salatuko zaitut.
- 57.** a) Pinochet-i **immunitatea** kendu diote.
b) Pinochet-i **inmunitatea** kendu diote.
c) Pinochet-i **imunitatea** kendu diote.
- 58.** a) **ihardunaldiak** egin diren arren, ez ditugu ospatu, triste-triste geunden eta.
b) **Jardunaldiak** egin diren arren, ez ditugu ospatu, triste-triste geunden eta.
- 59.** a) Arratsaldero, bostak eta hamahiru jo eta berehala **irtetzen** gara, ziztu bizian.
b) Arratsaldero, bostak eta hamahiru jo eta berehala **irteten** gara, ziztu bizian.
- 60.** a) Sotoko leihoetan ez da zeru urdina **islatzen**. Ez dugu haren **isla** sumatzen.
b) Sotoko leihoetan ez da zeru urdina **isladatzen**. Ez dugu haren **islada** sumatzen.

S O L U Z I O A K

1. d	16. b eta d	31. a	46. b eta c
2. a eta b	17. a eta b	32. a	47. a
3. a eta c	18. c	33. a	48. a
4. b	19. b	34. a	49. b
5. a	20. a	35. a	50. c eta d
6. a, b eta c	21. b	36. a eta b	51. a
7. b	22. a	37. b	52. a eta b
8. b	23. b	38. a	53. a
9. b	24. a	39. b	54. a
10. b	25. a eta b	40. a	55. b
11. a	26. a eta b	41. b	56. a
12. a	27. b	42. b	57. a
13. b	28. a eta b	43. a	58. b
14. a eta b	29. a eta b	44. a	59. b
15. a (hobetsia) eta c	30. a	45. b	60. a